

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, хіба що дописувач вказав на них, що бажає звороту свого рукопису на случай його непоміщення та залучить поштовий стемпель на його пересилку

БЕЗРОБІТНІ МАЙНЕРІ І КОМПАРТІЯ.

Нашим читачам відомо вже, в якій положенні опинилися частина британських безробітних майнерів, що були спроваджені до Канади на живна. Агенти канадського уряду у Великій Британії обіцяли їм найменше два місяці роботи з платнею від 15 до 25 доларів на тиждень, а прибувши до Канади, вони застали зовсім іншого. Багато з них зовсім не могли дістати роботи, бо її не було, інші були примушені працювати за що попаля. Були випадки, що фермері платили тільки по одному доларові на день ніби на тій підставі, що робітник, мовляв, не має досвіду. Хоч про ніякий "досвід" агенти канадського уряду нічого не гадували безробітним майнерам, коли їх вербували до Канади, а кожний, хто робив на живнах, знає, що ніякого "досвіду" непотрібно. Дійшло до того, що в різних округах західних провінцій британські робітники опинилися в крайню розпачливі положенні: вони не мають що їсти ані де переспати. У хліборобській країні, яка висилає пшеницю по цілм світі, безробітні майнери в Англії голодують і то в часі живи.

Правда, положення безробітних майнерів у Великій Британії є дуже тяжке. Всесвітні вони не були-б спішилися до Канади, якби були вірно поінформовані про канадські відносини, якби їм не було обіцяно того, чого вони в Канаді не застали. Безперечно, вина за спровадження британських робітників до Канади спадає на британський і канадський уряди. Однак характеристичним явищем є, що ніхто, крім комуністів, не вказав робітникам, що їх чекає в Канаді, ніхто не остеріг їх перед виїздом. Не зробили цього лейбористи, не зробили цього угодові трейд-юніоні провідники, які тепер явно йдуть на кооперацію з британською буржуазією. Навпаки, вони допомагали висилці безробітних. Одинка Комуністична Партія Великої Британії остерігала безробітних майнерів перед виїздом до Канади. На мітингах, скликаних урядовими бюрами праці для вербування майнерів до Канади, члени Компарті викрикали пляни британського консервативного уряду, який придумав висилку до Канади, щоб збити безробітних. Вони пиятували також ролю реакційних лейбористів, які допомагали еміграційним плянам капіталізму. Орган британської Компарті "Воркерс Лайф" назвав висилку безробітних депортацією, а роботу на живнах в Канаді жовчливою. Він звертає увагу, що в Канаді є тисячі безробітних, та остерігав перед гострою канадською зимою, яка є убійною для безробітного, що не дістає ніякої допомоги. Інші комуністичні газети також писали в подібнім дусі.

Коли по прибуттю до Канади велика частина британських майнерів опинилися в безвихіднім положенні, Комуністична Партія знов була одинокою, що стала на захист покривджених робітників. Крім комуністичної преси, яка в один голос стала в обороні британських безробітних, Компарті Канади поробила старання, щоб британські робітники організованою дорогою добивалися свого. В партійнім локалі у Вінніпегу відбувся 1. вересня мітинг британських майнерів, які шукали за працею на фармах і повернули до Вінніпегу. В мітинг взяло участь понад 200 робітників. На мітинг рішено предложити такі домагання іміграційній владі, міській раді і Трейде енд Лейбор Камісид у Вінніпегу:

- 1) Загарування платні, обіцяної у Великій Британії, перед прийняттям праці.
- 2) Негайний безплатний переїзд до Великої Британії.
- 3) Повне утримання в міжчасі. Харчі і приміщення.

Вибрано комітет з сімох, який має предложити ці домагання вище згаданим тілам. До комітету увійшли: Дж. Брунто, А. Соерс, С. Шелакер, В. Грена, Ед. Еддовс, Дж. Дейслі і Ф. Волтон. Є це започаткування організації, яка має повести боротьбу за інтереси британських безробітних майнерів, що були спроваджені до Канади під ріжними фальшивими претекстами й опинилися тут без хліба і без праці. Все канадське робітництво повинно підтримати ці слушні домагання своїх британських товаришів.

БУДЬ ГОТОВ! -- Я ВСЕ ГОТОВ!

— Будь готов! — Я все готов!... так вітає, здоровиться дівора-молодь робітничо-селянської країни, Радянського Союзу. Вітають один-одного тією повсякденною пригадкою про поготівля на великий, рішучий момент боротьби за перемогу. А боротьба йде. Піде скорою ходою, зміцнена, посилена. Ідуть бої на всіх ділянках-фронтах життя: на політичному — за соціальне й національне визволення, на економічному — за поліпшення свого буття, існування, на культурно-освітньому — за перевиховання мас й підготування нових кадрів в боротьбі за вдержання себе.

Боротьба йде між двома величними світу: капіталом і працею. Замирення між ними не може й не сміє бути ніколи. Б існування одного з їх — засуджує на смерть другого. Панування капіталу, всіх багатіїв, визискувачів — згори засуджує працюючих на висік їхнього-труда, на повільне конання, а далі й голодову смерть.

Мала, зникаюча заробітна платня до її вартості, що раз то зростає безробіття, спричинені саме визиском праці, це ті істину повільного, але певного замирення. І що-ж може залишитися іншого для отих, засуджених капіталом, працюючих п'над боротьбу? Вибору немає. Проче знає капітал й буржуазія, знають і працюючі. Знають — і готуються до остаточного рішучого бою в недалекій майбутності. А поки що, Аде пригавка: тут тр там паляхотять визвольні бої, тюрми

заповнені найкращими працівниками пролетарського революційного руху; не висихає проліта кров боеків працюючих в боротьбі з капіталом, з його визиском; з пошестю шириться хвиля страйків; хвилюється маса працюючих.

А в парі з цією пригавкою, на передодні великих боїв працюючих з капіталом на найблище завтра, готує капітал нову силу, доповняє свій фронт визиску новими кадрами молодих, вишколених боеків, готових на криваву розправу з працюючими. І тут лежить вся трагедія працюючих. Бо тими вишколеними фронтовиками капіталу являється якраз власна мо-лодь працюючих батьків. Капітал опанував всі ділянки праці. Опанував він і школу. Там, де ховається й вчиться дівора працюючих, в школі — капітал своїми педагогічними підходами, методом і засобами завойовує молодь працюючих до свого табору, наповнює їхні мозки знанням й відомостями буржуазного світу й заставляє до оборони свого капіталістичного ладу в кровавих боях з працюючими. І на фронті боротьби зустрічаються брат проти брата, син проти батька, донька проти матері — чи проти нього, Одні з їх є боекими й оборонцями праці, інші по своїй несвідомості обороняють капітал-визиску-вачів.

Ось чому дівора-молодь працюючих батьків Радянського Союзу вітається пригадкою за поготівля. В неї вже з малку робітничо-селянська школа ховає, плекає ту силу, завзяття на боротьбу з кожним, хто поважиться посягнути на право працюючих тієї пролетарської країни, здобуток Жовтневої революції.

Ні одної дитини працюючих батьків на допомогу капіталу! Вся дівора працюючих належить до фронту праці!...

Ось девіз й провідна думка трудової школи у вихованні й навчанні дівори-молоді на Радянській Україні і у всьому Радянському Союзі.

— Будь готов! — вітає, здоровить дитина. — Я все готов! — піднімаючи затисненого п'ястку у гору наперед себе, відка-зує друга.

І коли-б ця рішуча боротьба не випала, у працюючих Радянського Союзу поготівля є вже не лише у старших фронтовиків праці, але і в тієї малечі-зміни. А в нас?

І в нас мусить піти клич: "Вся дівора працюючих нале-жить до фронту праці! Всі діти українських робітників і фар-мерів належать до Української Робітничої Діточої Школи. Не тримайте своїх дітей дома! Дайте їх на фронт праці, до школи працюючих!"

НОВА МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ.

Страйк 600 тисяч майнерів в Сполучених Державах, що вже тривав 16-місяців, має величезне значення не тільки для американського, але й для канадського робітничого руху.

Він є наслідком раціоналізування вуглевої індустрії в Сполучених Державах, а цей процес раціоналізації виправ-джується в кожній індустрії в капіталістичних країнах, вклю-чаючи Канадою. Всюди він впро-ваджується коштом робітників, які є примушені ставити цю му опір.

Щоби поставити вуглеву ін-дустрію на поплатну базу, то є, щоби американське вугілля мо-гло успішніше конкурувати на світовому ринку і заразом при-нести анжик у свій бізнес, ці висі-лими боронам, їм треба знизити кошти продукції. А знизити кошти продукції можна тільки такими способами: вве-сти нову машинерію, яка-б за-нижала місяця певного числа робітників і заставити самих-ж робітників працювати більш інтензивно, за найдешевше мо-жливо ціну. Ось, вуглеві бо-рони заходяться це й зробити.

Плян ясний і прямий. Зали-шилось тільки американським майнерам згодитися на нього, прискорити вдвоє або й більше свою працю, прийняти величез-ну анжик у своїй платні, а тим, що їх нові машини виклинули з праці, мирно відійти кудись инде (куди?) і все було-б га-разд. Вуглева індустрія, а за-разом і зиски американських капіталістів, були-б врятовані, і забезпечені.

Американські вуглеві магнат-и, за допомогою бюрократів в сильній тоді майнерській юнії з Джаном Луїсом на чолі, по-чали вводити свій плян в жит-тя. Першим їхнім завданням було зробити організацію май-нерів безсилою, позбавити її боевої сили, якою вона в своїх початках і в багатьох минулих бо-ях з майновласниками від-значалася, а наперстї переімені-ти її зовсім в "компанію юні-ю", цебо в знаряддя власни-ків проти робітників, або зов-сім знищити її і завесту "опен-шоп".

Цю функцію старалися вико-нати для капіталістів Луїс і ці-цїла його реакційна езекути-ва "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка". Одночасно з введен-ням нової машинерії і викинен-ням десятків тисяч майнерів з праці та побільшенням интен-сивності праці оставших май-нерів, машина Луїса продов-жала руйнування майнерської юнії. За її стараннями юнія була позбавлена більшости свогого членства, нові поля-поширено зовсім без органі-зації на ласку власників, ро-бітників знеохочено і приму-

шено приймати умовини, які лише забажали майновласни-ки. Вершка цієї зради-дпняно в цьому страйку, що зараз від-бувається. Реакціонери не тільки саботажували (і далі це ро-блять), але зробили все в своїй силі, щоби позбавити майне-рів їхньої прогресивної части-ни. Впровадження Луїсом "си-стеми дистриктових (замість краєвої) угоди, завершило його брудну роботу, розшматував-ши робітників для того, щоби одну частину можна було в по-требі заставити "скебувати" проти другої і уможливити влас-никам дорешти зломити і по-збутися організованого опору майнерів.

Луїс відкріто працює в цю-му напрямі, заявляючи, що робітники мають допомогти раціоналізації підпадаючої а-мериканської вуглевої індустрії і що для цього треба позбуту-ся коло 200 тисяч майнерів, для яких вже нема місця в цій індустрії.

Прогресивніші рядовики май-нерської юнії побачили, куди їх провадить політика Луїса і висунули гасло: "Спасайте юнію!" На цей клич і на бо-еву програму лівого крила від-гукнулися рядовики організо-ваних і неорганізованих май-нерів, Комітет Рятуння Юнії був сформований і цього літа скликав в Пітсбургу конфе-ренцію, на яку прибуло понад тисячу делегатів, репрезенту-ючих коло мільйона робітників. Ця конференція нап'ятувала зрадинство Луїса і спілки та вирішили організувати майне-рів доволдо боевої програми.

Маси майнерів привітали з ентузіазмом цей рух. Тепер, коли більшість членів старої юнії вже переконалася про під-лоту своїх лідерів, скликається в днях від 9. до 16. вересня в Пітсбургу з'їзд майнерів, на якому маєтсь заложити нову, боеву майнерську юнію. На-слідком цього Луїс і його то-вариші лишуться головами ю-нії без членів, а майнери в своїй новій юнії будуть боротися проти наступів капіталістичної класи.

Будування нової майнерської юнії не тільки зміцнить робіт-ничий рух в Сполучених Дер-жавах, але він додасть сили канадським робітникам в ріж-них індустріях, що також му-сять боротися проти спроби раціоналізувати ці індустрії їхнім коштом і що також ма-ють свої Луїси, які стоять в рядах робітництва тільки для того, щоби там сповняти соба-ку служби капіталістичній класі.

Товариші! Відновляйте пе-редплату на "Укр. Роб. Вісті"!

ЛЕСЯ УКРАЇНКА.

(До 15-их роковин з дня смерті письменниці.)

Лєся Українка (або як її дій-сне прізвище Лариса Косач), народилася і зросла в сімі дрібного урядовця року 1872, в м. Звяглі, на Волині. Мати її теж письменниця — Олена Пчілка, дядько — Михайло Драгоманів, талановитий діяч з політики та літератури. Тож не дивно, що вже на 12 році життя Лєся Українка почала друкувати свої вірші.

Мавши надзвичайно кволе здоров'я, мусіла Лєся Україн-ка вдома самотужки здобува-ти освіту, тай пізніше їй дово-дилося весь час лікуватися. Перебуваючи за кордоном, весь час Лєся Українка пам'я-тала про Україну, весь час о-співувала її у своїх творах! Ра-но померла письменниця (на Кавказі), а проте встигла за-свої недовгий вік дати багато високо-художніх прекрасних творів.

Спершу писала Лєся Україн-ка вірші. Маємо кілька збірок її писань: "На крилах пісень", "Думи і мрії", "Відгуки". Крім віршів, багато писала ще Лєся Українка драм, і то не тільки для театру, а просто

так, вирішивши, що песою во-на краще передасть свої дум-ки. Герої творів Лєсі Українки ведуть між собою розмову, страждають, закликають чита-ча і в цих висловах зразу по-мітно думки і погляди автор-ки — Лєсі Українки.

Є в Лєсі Українці кілька ка-зочок та оповідань для дітей, пи-сала вона й історію східних на-родів для дітей, пробувала пи-сати оповідання, але не зовсім вдало.

Лєся Українка не пішла са-дом за передніми українськи-ми письменниками, що опису-вали побут сета, мали на увазі тільки життя українського се-лянина. Лєсю Українку бильше цікавили соціальні думки й на-строї людини, боротьба люди-ни з самим собою. Вона знай-шла собі справжніх читачів і ці-нити її почали тільки після революції.

В її творах весь час почува-ється революційний вогонь. Її твори повні закликів до бо-ротьби, в її творах ми знахо-димо натяки на близьку соці-альну революцію.

3.

ДО РОБІТНИЦЬ ЦІЛОГО СВІТА.

Товаришки! Робітниці!

Вже 14 раз повторється 4 серпня — день, в якому започатковано імперіалістичні рі-зі, від 1914 до 1928 року.

Понад 10 мільйонів трудо-вого людю затратили життя на фронтах війни, більше чим 6 мільйонів осталося недобит-ими-інвалідами. А число всіх за-мордованих війною перевищає 30 мільйонів. Мільйони й міль-йони жінок, матерей й сиротів залишили свої власні ділі.

Товаришки! Робітниці! Ви пам'ятаєте це добре, як то ви з вашими дітьми терпіли го-лод в часі війни, сотки тисяч з вас гинули голодовою смертю.

А в той час, з дня на день, багатілі ті винуватки брато-виського морду, що раз біль-ше.

Після війни залишилися зруйновані господарства як в переможців так і в переможе-них. Відбудування знищеного господарства йде зараз на-кошт працюючої класи. Всюди продовжують капіталісти — час робочого дня, обнижують за-робітну платню. Працю му-щин віддають жінкам, бо вони є дешевшими робітницями, є менше з'організовані і чере-з те тягнє їм повести боротьбу за підвищення заробітної пла-тні.

Робітниці, пам'ятайте, що небезпека нової війни вже на-ближається знову. Завдані ра-ни, які спричинила перша сві-това війна, ще не згоїлися, а вже капіталісти провають до-ругу ще більшу, жорстоку і во-йничу імперіалістичну війну.

З кожним днем загострюють-ся противності інтересів між імперіалістичними державами-величинами.

З кожним днем росте нена-висть капіталістів до Радян-ського Союзу. Капіталісти зброються ще дуще, як перед

тим. Сотки мільйонів доларів видають на будову воєних ко-раблів, літаків, будування фа-брик для виробу убійчих га-зів і проче. А рівночасно "Лі-га Націй" грає комедію над-приверненням вічного мира.

Вожди соціал-демократії по-всіх країнах взяли імперіалі-стичну оборону. Це ті са-мі, що зрадили в 1914 році пролетаріят, це ті, що й нада-ли зраджувавшим працюю-чим, Вони-ж соціал-демократи-чні вожди й цього року в Же-неві голосували проти роз-зброєння, яке пропонували в своїх резолюціях делегати Ра-дянського Союзу. І що-ж це є — чи не зрада?

Товаришки, робітниці! Ви все пережили. Солідарно раз-ом з працюючою класою ви мусите станути в перших ря-дах боеків проти війни, про-ти капіталу.

Капіталісти знають, яку силу представляєте ви собою. В Польщі мілітаризує П'лсуд-ський зараз всіх, залишаю-чи жінок. У Франції соціаліст Па-уль Бонкур в парламенті подає проєкт на змобілізування жі-нок в найближчій війні.

На випадок війни ви буде-те працювати у воєній амуніці-ній індустрії. Ви будете ви-робляти рушніці, гармати й кулі на вимордування ваших братів.

Ви мусите розпочати бо-ротьбу проти війни. По фабри-ках, при верстатах праці, на-ваших мітингах, в пресі — ви мусите відкрити заховані на-міри капіталістів у ваших ря-дах. Ви мусите боротися в ю-нійних організаціях й видви-гнути та освітити зрадинську політику соціал демократич-них вождів у воєнному питанні.

Від вашої організованості й рі-шучості залежать успіхи бо-ротьби проти війни в інтересі цілої класи працюючих. Ви

мусите доложити всіх ста-рань, щоби ще неорганізова-них робітниць затягти в юнійні організації.

З незвичайною чуйністю му-сять пролетарки всіх країн саїдити, стежити за воєнними махінаціями капіталістів проти Радянського Союзу, бо проти цієї одинокої в світі пролетар-ської держави йдуть імперіалі-сти всіх країн одним спільним фронтом.

Геть з війною, геть з капіта-лістами й їхніми реформіст-ськими локаями! Ставайте на оборону робіт-ничо селянської держави пе-ред воєнними плянами капіта-лістичних хижаків!

Хай живуть робітниці й ро-бітниці цілого світу, що по-борються війни!

Хай жие непохитна інтерна-ціональна солідарність робіт-ничої класи!

Інтернаціональній Юнійній Ко-мітет Робітниць при Червоному Юнійному Інтернаціоналі.

ЗАВДАННЯ ЖІНОК В БО-РЬОБІ ПРОТИ ВІЙНИ.

На зїзді Комуністичного Ін-тернаціоналу в Москві промо-вила товаришка Політова з Англії ці слова про завдання жінок в боротьбі проти війни:

"Більшість комуністичних партій показує нахил недоці-нювання ролі робітничих жінок в боротьбі проти війни. На-слідком занебачення цієї праці комуністичними партіями мно-го робітничих жінок, надхне-них глибокою ненавистю проти війни, шукає сполуки з міщан-ськими пацифістичними ор-ганізаціями. Комуністичні партії мусять організувати масовий рух проти війни, який захо-пить би всі верстви працюючих, між ними також робітниці та жінки заняті дома, при чім однак потрібно звернути ува-гу на факт, що багато жінок має заняття по фабриках во-єнного промислу. Противоче-на пропаганда подає комуні-стичним партіям найліпшу на-году, як зблизитися до робіт-ничих жінок".

ТІ КОМУНІСТИ НІКОЛИ НЕ ДАЮТЬ СПОКОЮ КАПІТАЛІСТАМ.

Щоб тільки капіталісти не робили, всюда слідять за ними комуністи. Тепер відбуваю-ся маневри шведської воєної фльоти. Але і тут комуністи не дають спокую. Поставили собі десь радіо-ву станцію та ловили сигнали воєної фльо-ти. Хотів тих комуністів ще не злапали, а вже шведська буржуазія переконана, що то роблять комуністи. — Ясна річ, хто-б то міг інший робити. Здається, що шведська бурж-уазія викриками до світа, що комуністи в неї шпигують, хо-че зробити рекламу якоїсь морської імперії. Тимчасом її фльота зложена із декілька старих шкаралупок, які, коли тільки трохи сильніша буря прийде, зараз звязуються лан-цюхами, щоб не потопилися. — І шпигування взагалі не має ніякого жадного значіння для комуністів.

Член організації, що не читає своєї газети, подібний до того господаря, що не оре своєї ниви.

НА ОГЛЯДИНАХ ПРИЮТУ Й СИРОТИНЦЯ РОБ. ЗАП. Т-ВА.

Зібрані українські робітники й робітниці з Вінніпегу, Іст Киддонан і Траскони слухають промови, що промов-ляють з балкона великого будинку. На повний фотографії видно лише частину великої робітничої громади. (Фотографував т. Д. Лобак.)